

Priekšlikumi par izmaiņām Rīgas domes 14.11.2006. saistošajos noteikumos Nr.59 “Par Rīgas pilsētas pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas ritenkrēslā”

RD Labklājības departamenta
galvenais speciālists
Raimonds Smagars

RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju
konsultatīvā padome, 06.06.2019.

Uzdevums

- **Mērķa grupa** – personas ar **I.grupas invaliditāti**
- **Paplašināt esošās pabalsta saņēmēju grupas iespējas**
- Izskatīt iespēju **paplašināt pabalsta saņēmēju mērķa grupas**

Iespējamā mērķa grupa

Personas ar garīga rakstura traucējumiem:

1. Cilvēki ar garīgās attīstības traucējumiem
2. Cilvēki ar psihiskām saslimšanām
3. Bērni un jaunieši ar autismu (Autiskā spektra traucējumi - AST)

Mērķa grupas lielums:

- * I. grupa personas ar garīga rakstura traucējumiem (pilngadīgas personas) – **1008** (VDEĀVK dati uz 01.01.2019. Rīgā)
- * 2017.gadā Slimību profilakses un kontroles centrā Latvijā reģistrēti **333** pacienti ar AST (t.sk. Rīgā 144 bērni)
- * 2017.gadā RSD uzskaitē bija **98** bērni ar AST
- * Autisma apvienībā reģistrētas **900** personas ar AST

Nepieciešamie pielāgojumi personām ar GRT:

1. Sensori, detektori (dūmu, ūdens, gāzes, karstuma utt.).
2. Logu atvēršanas ierobežojumi.
3. Slēdzenes, čips, lai vieglāk atvērt durvis.
4. Karstā ūdens regulators (neļauj padot verdošo ūdeni, līdz ar to nav iespējams applaucēties).
5. Aproce, kas nodod dažādus signālus ģimenes locekļiem, uzraugam, piemēram, par cilvēka veselību, atrašanos vietu, pārvietošanos, trauksmes signāls utt.
6. Bērnam un jauniešiem ar autismu – prasa īpaši rūpīgu vides pielāgošanu, vajadzības var būt visdažādākās – speciāls apgaismojums, skaņas slāpētāji, atsevišķas "nišas" izveide u.c. individuālas vajadzības.

Iespējamās izmaksas:

No 10 eiro līdz 1000 eiro viena ierīce, atkarībā no ierīces cenas un pielietojuma.

Pielāgošanas kopējās izmaksas **līdz 4000 eiro**, atkarībā no darbu apjoma.

Secinājumi:

Galvenā problēma, kas iezīmējās pēc tikšanās ar RSD ergoterapeitiem – **nav novērtēšanas instrumenta**.

Vaivaru Tehnisko palīglīdzekļu centrs, tehniskos palīglīdzekļus varētu iekļaut pozitīvajā sarakstā.

Šai grupai varētu būt atsevišķi saistošie noteikumi, jo pārāk specifiskas un atšķirīgas vajadzības.

RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

Iespējamā mērķa grupa

Personas ar I.grupas redzes invaliditāti

VDEĀVK dati uz 01.01.2019. Rīgā:

- * I.grupa redzes invalīdi (pilngadīgas personas) – **963**
- * Šobrīd mērķa grupai tehniskos palīgīdzekļus (TP) - **tiflotehniku piešķir valsts** ar NVO starpniecību – MK 15.12.2009. noteikumi Nr.1472 «Kārtība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīgīdzekļus».
- * 2018.gadā TP rindā stājušās **3210** personas, no kurām **574** acu protēžu saņemšanai. Rindā uz TP 2018.gada 31.decembri atradās 166 personas, t.sk. acu protēžu saņemšanai 43 personas
<https://www.lnbiedriba.lv/lv/pakalpojumi/tiflotehnika/tiflotehnikas-nodalas-jaunum/tehnisko-paliglidzeklu-izdale-2018-gada>
- * Latvijas Neredzīgo biedrība norāda – būtiskākais, kas būtu nepieciešams cilvēkiem ar redzes traucējumiem, ir **dzīvojamo māju koplietošanas telpu pielāgošana.**

Nepieciešamie pielāgojumi cilvēkiem ar redzes invaliditāti:

1. Sensori, detektori (dūmu, ūdens, gāzes, karstuma utt.).
2. Viedie ūdens skaitītāji (tad jāmaina visā mājā, kas nāks un nolasīs?), viedie elektrības skaitītāji (nosūta ziņu paši).
3. Pie durvīm, sētām, zvana poga, lai dzird, kas atnācis.

Iespējamās izmaksas:

No 10 eiro līdz 500 eiro ierīce, atkarībā no ierīces cenas un pielietojuma.

Secinājumi:

Galvenā problēma, kas iezīmējās pēc tikšanās ar RSD ergoterapeitiem – **nav novērtēšanas instrumenta.**

Pamatvajadzība - dažādi tehniskie palīglīdzekļi dzīvesvietā, nevis fiziska vides pielāgošana.

Vaivaru Tehnisko palīglīdzekļu centrs, trūkstošos tehniskos palīglīdzekļus varētu iekļaut pozitīvajā sarakstā.

RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

Iespējamā mērķa grupa

Personas ar I.grupas dzirdes invaliditāti

VDEĀVK dati uz 01.01.2019. Rīgā:

- * 1.grupa dzirdes invalīdi (pieaugušie) – **1**
- * Šobrīd mērķa grupai tehniskos palīgīdzekļus (TP) - **surdotehniku piešķir valsts** ar NVO starpniecību – MK 15.12.2009. noteikumi Nr.1472 «Kārtība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīgīdzekļus».
- * Valsts apmaksāto surdotehnisko palīgīdzekļu iepirkšanai un izsniegšanai 2018. gadā LNS tika piešķirti vairāk nekā 1,6 milj. eiro, bet 2019. gadā – ap 1,1 miljons eiro. 2018. gadā izsniegti **6318** surdotehniskie palīgīdzekļi, bet šogad plānots - **7428**.
Avots - <http://www.lns.lv/lat/pakalpojumi/?doc=18808>

RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

Nepieciešamie pielāgojumi personām ar dzirdes invaliditāti:

1. Sensori, detektori (dūmu, ūdens, kustības, gāzes)
2. Pie durvīm, sētām, zvana poga, ekrāns, lai redz, kas atnācis.
3. Palīglīdzekļi ģimenēm, kurā aug nedzirdīgs vai dzirdīgs bērns (vecāki nedzird, ka raud bērns, vai ir piecēlies).

Iespējamās izmaksa:

No 10 eiro līdz 500 eiro ierīce, atkarībā no ierīces cenas un pielietojuma.

RĪGAS DOMES
LABKLĀJĪBAS
DEPARTAMENTS

Secinājumi:

Galvenā problēma, kas iezīmējās pēc tikšanās ar RSD ergoterapeitiem – nav novērtēšanas instrumenta.

Pamatvajadzība ir dažādi tehniskie palīglīdzekļi, nevis fiziska vides pielāgošana.

Vaivaru Tehnisko palīglīdzekļu centrs trūkstošos tehniskos palīglīdzekļus varētu iekļaut pozitīvajā sarakstā.

Spēkā esošo RD saistošo noteikumu grozījumi

- * Pielāgot vidi ārpus mājokļa – vairāk attiecināms uz cilvēkiem, kuri dzīvo privātmājās (vārtu automātika, piebraucamais ceļš no ielas līdz mājai, centrālapkure (gāzes pievads) utml.);
- * No pabalsta līdzekļiem neapmaksā tādu palīgierīču iegādi, kas tiek apmaksātas atbilstoši MK 15.12.2009. noteikumiem Nr.1474 “Tehnisko palīglīdzekļu noteikumi”;
- * Ja persona nomirst mājokļa pielāgošanas procesā, jāparedz kārtība, kā RSD veic pabalsta izmaksu šādos gadījumos;
- * Ja persona gaida rindā uz servisa dzīvokli – **vai** paredzēt mājokļa pielāgošanu arī šādām personām;
- * Nepieciešams precizēt formulējumu “Ārkārtas apstākļi”;
- * Mājokļa pielāgošana būtu jāparedz arī jaunceļamām mājām, bet tikai viedās mājas ierīcēm.

